

Ministerstwo Zdrowia

Departament
Rozwoju Kadr Medycznych

RKLU.055.4.2026.DR
Warszawa, 24 lipca 2026

w odpowiedzi na petycję doręczoną do Ministerstwa Zdrowia przez Platformę e-Doręczenia w dniu 14 lipca 2026 r. z wnioskiem o podjęcie inicjatywy zmiany ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty w zakresie realizacji zobowiązania wynikającego z art. 16j ust 2b ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty Departament Rozwoju Kadr Medycznych informuje, że zapis art. 16j ust. 2b ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2026 r. poz. 37, z późn. zm.) (dalej ustawa) jest właściwy i nie ma podstaw do jego likwidacji.

Zgodnie z art. 16j ust 2b ustawy lekarz odbywający szkolenie specjalizacyjne w trybie rezydenckim **może** zobowiązać się do wykonywania zawodu lekarza w zamian za zwiększone wynagrodzenie co oznacza, że zobowiązanie to jest dobrowolne i lekarz podpisując deklarację dotyczącą zobowiązania robi to świadomie i bez przymusu. Zwiększone wynagrodzenie zasadnicze powoduje dodatkowe korzyści dla lekarza w postaci wyższej podstawy do obliczania stawki godzinowej dyżuru i wyższe składki do ZUS co się przekłada np. na wyższy zasiłek macierzyński czy świadczenie emerytalne.

Ustawodawca celowo wyznaczył okres 5 kolejnych lat przypadających od dnia uzyskania potwierdzenia zakończenia szkolenia specjalizacyjnego, aby lekarz mógł w dowolnym, dogodnym dla siebie czasie odpracować zobowiązanie.

Należy pamiętać, że maksymalny okres do odpracowania to okres 2 lat co oznacza, że lekarz ma 3 lata zapasu do odpracowania w przypadku absencji.

Pani postulat o wydłużeniu okresu realizacji zobowiązania wynikającego z pobierania zwiększonego wynagrodzenia zasadniczego przez lekarza odbywającego szkolenie specjalizacyjne o okresy:

- niezdolności do pracy związanej z ciążą,
- korzystania z urlopu macierzyńskiego,
- korzystania z urlopu rodzicielskiego,
- korzystania z urlopu wychowawczego

jest niezasadny, gdyż powyższe absencje w ramach szkolenia specjalizacyjnego nie wydłużają okresu odpracowania. Dodatkowo, odpracowanie ma się odbyć po zakończeniu szkolenia specjalizacyjnego.

W związku z powyższym absencje w trakcie szkolenia nie wpływają na długość okresu odpracowania a tym bardziej na okres, w którym to zobowiązanie ma być odpracowane.

Zgodnie z art. 16j ust 2l ww. ustawy, jeżeli lekarz nie wywiąże się z zobowiązania, jest obowiązany do zapłaty kary w wysokości równej 75% iloczynu liczby miesięcy pobierania zwiększonego wynagrodzenia zasadniczego oraz odpowiednio kwoty 700 zł albo 600 zł w

zależności czy odbywał szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie medycyny priorytetowej czy innej niż priorytetowa. Na potrzeby obliczania okresu „odpracowywania”, w przypadku lekarza, który pobierał zwiększone wynagrodzenie przez okres krótszy niż okres specjalizacji, nie bierze się pod uwagę nieobecności wynikających z ZLA, urlopu macierzyńskiego, urlopu bezpłatnego, urlopu wychowawczego.

O obowiązku zapłaty kary w przypadku niewywiązania się z zobowiązania w określonym okresie lekarz jest informowany w momencie podpisania deklaracji dotyczącej zobowiązania a tym samym zgadza się na powyższe zapisy ustawy. W przeciwnym razie może odstąpić od podpisania zobowiązania.

Obowiązek zapłaty kary jest nakładany na lekarza w drodze decyzji administracyjnej wojewody.

Dodatkowo informujemy, że zgodnie z art. 16j ust 2q ww. ustawy od decyzji właściwego wojewody w przedmiocie nałożenia kary, o której mowa w ust. 2l, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do tego wojewody. Do wniosku tego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego dotyczące odwołań od decyzji.

Jednocześnie informujemy, że zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi zobowiązania wynikającego z art. 16j ust 2b ustawy lekarz może odpracować zobowiązanie, w każdym podmiocie który udziela świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Natomiast w projekcie nowelizacji ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry znajduje się propozycja zmiany zapisu art. 16j ust 2b tak aby lekarz osobiście udzielał świadczeń finansowanych ze środków publicznych, w trakcie odpracowywania zobowiązania.

Art. 16j ust 2b wskazuje, że lekarz odpracowuje zobowiązanie w łącznym wymiarze czasu pracy odpowiadającym co najmniej równoważnikowi jednego etatu. Wymiar etatu został przywołany na podstawie ustawy o działalności leczniczej (Dz. U. z 2026 r., poz.156) gdzie w art. 93 określony jest czas pracy pracowników zatrudnionych w podmiocie leczniczym, który z zastrzeżeniem art. 94 ust. 1, w przyjętym okresie rozliczeniowym, nie może przekraczać 7 godzin 35 minut na dobę i przeciętnie 37 godzin 55 minut na tydzień w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym. Natomiast zgodnie z art. 95 ust 2 ustawy o działalności leczniczej dyżurem medycznym jest wykonywanie poza normalnymi godzinami pracy czynności zawodowych przez pracowników wykonujących zawód medyczny i posiadających wyższe wykształcenie w podmiocie leczniczym wykonującym stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. Ponieważ kwestia dyżurów przy odpracowaniu zobowiązania budzi pewne nieścisłości interpretacyjne przepis art. 16j ust 2b w zakresie określenia łącznego wymiaru czasu pracy przy odpracowaniu zobowiązania zostanie poddany dogłębnej analizie i w razie potrzeby zostanie zaproponowana jego zmiana przy kolejnej nowelizacji ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry.

Z wyrazami szacunku

Mariusz Klencki

Dyrektor

/dokument podpisany elektronicznie/